

SAGREGISTER

Udarbejdet af MARIE-LOUISE JØRGENSEN

En stjerne * efter sidetallet angiver, at den pågældende genstand er afbildet.
Forsvundne genstande er kun registreret, hvor de skønnes at have interesse.

Akvamanile. 268*.

Alterborde. 1300—1350?. Af kamp: (†)333. — *Sengotiske.* Rimeligvis af Limensgadekalk: †51. — *Middelalderlige.* Fundamenter af kamp: 574 (tre); af kalksten: 191, 420; af munkesten: 442; af cementkvadre: †266. — *Eftermiddelalderlige.* Af egetræ: 157* (1608). — *Uvis alder.* Muret: †328.

Alterbordsforsider. *Snedkerarbejde.* *Uvis alder:* 191, 501.

Alterdiske. *Middelalderlig:* 478. — 1664: 376. — 1700'rne: 376 (1719), 564 (1724), 357 (1731), 549 (1781); *udat.:* 79, 267. — *Efter 1800:* 524 (1838), 422 (1843), 502 (1859); *udat.:* 118, 239. — *Uvis alder:* 53, 79, 579.

Mestre, se: guldsmede.

Alterkalke (se også: sygekalke). *Sølv.* 1300'rne: 478*. — 1496: 375*. — 1500—1550: *udat.:* 53, 161*, 214*, 320*, 444*, 477*. — 1550—1600: 192*. — 1650—1700: 99. — 1700'rne: 563* (1724), 357, 579 (1731), 88 (1736), 118* (1780), 548* (1781), 162 (1786?); *udat.:* 267. — *Efter 1800:* 502* (1831), 524* (1838), 422 (1843); *udat.:* 239.

Mestre, se: guldsmede.

Alterkander. *Sølv.* 1600'rne: 54. 1700'rne: 119* (1700), 290* (1716), 502* (1735), 100* (1756). — 1838: 524*.

Mestre, se: guldsmede.

Alterklæder. (Alteromhæng). 1600'rne:

†99 (1688), †420 (1690), †159 (1697), †76 (1699?). — 1700'rne: †523 (1702), †501 (1709), †51 (1723), †420 (1741), †501 (1751), †477 (1770); *udat.:* 577*. — 1800—1850: †99, †420 (1827), †191 (1830), †420, †477 (1842), †51, †442 (1843), †76, †159, †477 (1844), †118 (1845). — *Nævnt 1700—1750:* †51, †191, †213, †319. — *Nævnt 1750—1800:* †118, †442, †477 (to). — *Nævnt efter 1800:* †442.

Mestre, se: perlestikkere.

Alterskranker. *Træ.* 1639: 120. 1800'rne: 79 (1847?); *udat.:* 195.

Alterstager. *Sengotiske.* *Udat.:* 79*, 192, 239, 321, 479, 525. — *Senmiddelalderlige.* *Udat.:* 164*, 268, 290*, 550*, 565. — 1550—1600: 215. — 1600'rne. 1654: 580*; *udat.:* 54, 88, 119*, 164*, 358*, 376*. 1751: 119*

Altertavler. *Træskærerarbejder.* *Gotiske:* †51, †53, 76*, 78*, †161, 442*, †501. - *Løse figurer:* 502*, 548*. — 1550—1600: 191 (1596), 237* (1597), (†)523 (1598); *udat.:* 477, †563. — 1600—1650: †99, 159* (1600), †501 (1614); *udat.:* †53, 87, 214, 289*, 319*, 356, 373*, 420*. — 1700'rne: 118 (1735), †52 (1797); *udat.:* 238*, (†)547. - 1846: 214. — *Uvis alder:* †192.

Mestre, se: snedkere og billedskærere.

Malerier. *Gotiske:* †53, †77. — *Renaissance:* †443. — 1600'rne: 1638: †422, †53. — 1700'rne. På træ: 289* (1731), 320* (1753), 214 (17661); *udat.:* †191, 238*, 421*. På lærred: 1797: 53, †578. — *Efter*

1800: 501 (1846), 523 (1856). — 1920: 548*.

Signerede, se: malere.

Apsider. *Romanske.* Af kamp: 183, 203, 250, 342, †365, 493. Af silurkalk: 557. Af sandsten: 136, 513. Af frådsten: 304. Ukendt materiale: †228, †280, 392. — *Senromanske.* Af silurkalk: 536. — *Andre:* 97 (1881).

Arkadepiller. *Romanske:* 144, 146, 147, †148, †466, †468, 495, 518.

Arkitekter og bygmestre.

Bidstrup, Mathias 237 (1876), 97, 202 (1881), 244 (1881—82), 261 (1882), 226 (1883—86), 307 (1886), 303 (efter 1886), 420 (1891), 86, 394, 413 (1892), 511 (1912—13), 182 (1913).

Blichfeldt, E. 150 (1874).

Christensen, Charles 353 (1933—35), 347 (1935), 184, 509 (1938).

Clemmensen, Andreas 365 (1887—88), 456 (1891), 433 (1893).

Fischer, V. Hardie 353 (1950—52).

Grauslund, E. 335 (1940).

Graae, Rolf 413 (1955).

Havning, Th. 118 (1945).

Herholdt, Johan Daniel 412 (1870), 150 (1874), 352, 353 (1878), 190 (1878—79), 498 (1880).

Klausen, bygningsinspektør 236 (1861).

Knudsen, L. H. 278 (1882).

Olrik, Chr. 577 (1928).

Petersen, Ove 56.

Schmidt, J. 480 (1820).

Smidt, C. M. 393 (1932).

Steen, H. Chr. M. 36 (1915—18).

Suensson, v. ingeniørkaptajn 577 (1821).

Baser. *Romanske.* Løgfornede: 368, 459*, 515. — Profileret: 149. — Omvendt trapezformet: 370*. — Med halvrunde sideflader: †312. — Uvis form: 575.

Begravelser, se: gravkældre.

Bindinge. 133, 182, 200, 224, 245, 276, 299, 385, 452, 489, 511, 533, 557.

Blændinger (se også: gavle). Liséndelte på romanske apsider: 304*, 394, 514.

Bogbeslag. 377.

Brudekroner. †550, †565.

Byggematerialer. *Romanske.* Som hovedmateriale. *Kamp:* 39, 149, 183, 202, †228, 250, 304, †308, †313, †332, 341, †365, †371, 394, †457, †471, †472, 490, 493, 498, 511, 513, †574. — *Sandsten:* 136, 228, 229, †230, †279, †457, 513. — *Silurkalk:* 536, 557.

Som underordnet materiale. *Silurkalk.* 39, 137, 138, 149, 183, 202, †230, 250, †282, 304, †313, 342, †366, 394, †457, †471, 490, 493, 513. — *Sandsten:* 136, 149, †471, 513. - *Kamp:* 304, 513. — *Frådsten:* 304, †313.

Gotiske. Som hovedmateriale. *Munkesten:* †433, †434. — *Kamp:* 41, 73, 85, 95, 113, †433, 488, 520.

Eftermiddelalderlige. *Bindingsværk:* 512 (o. 1600), 492 (1724); *uvis alder:* 200, 338, †500.

Uvis alder: 200, †326, 338.

Bygherrer. *For kapeller:* †488 (1432), †577 (1685—1709).

Bænke, murede. 150, 400.

Ciborium. 101*, †565*.

Dåbsfade. *Sydtysk arbejde.* 1550—1600: 166, 239, 268*, 322, 358, 479, 551, 567. - *Stemplet R S:* 195. — *1600'rne.* Messing: 80, 195, 215, 377. — *1700'rne.* Kobber: 121 (1784?). Tin: 580. — *Nyere.* Messing: 504. - *Uvis alder.* Messing: 526.

Mestre, se: guldsmede og gørtlere.

Dåbskander. *1700'rne.* Tin: 580. *1800'rne.* Tin: 215, 567.

Drejer. Høgstrøm, 480 (1820).

Døre og portaler. *Romanske.* Med tympanon: 138, 139, 149, 184*, 185*, 204, (†)204, 208, 251*, (†)251, 305*, †310*, †313, 344 (to), 368*, 395*, 459*, 494, 496, 515*, 537*, 539*, 558*. Søjleportaler: 395,

†465. I vest: †142, †147. Rundbuede: 147 (to), 208, †232 (to), †367, 401, 402, 405, †459, 515. Med lige overligger: †230, 254, 258, 347, 409, 497, 519, 557*. Retkantede: 147, 205, 206, 254, †281, †282 (to), †310, 348, 410, 462 (to), 469, †469, 496, 498 (to), 518 (to), 519. I murfremspring: †188, 401. Sempel gennemgang: 345, 402. Falsede og profilerede: 495, †574. Ukendt form: †39, 147, †188, †228, †232, 254, †280, †312 (to), †370, †469, †470, (†)558. — *Gotiske*. Spidsbuede: 41*, †42*, †210. Fladbuede: †43*, (†)73 (to), †435. Rundbuede: †85 (to). Retkantet: †236. — *Middelalderlige*. Spidsbuet: 85. Fladbuet: †333. Rundbuede: 490 (to). Med indvendig lige overligger: 490. — *1500'rne*. Med lige overligger: (†)44, 301, 302. Spidsbuet: 521. — *1760*: 115. — *1800'rne*: †188 (1832), 97 (1837), 498 (1844?). — *Uvis alder*. Fladbuet: †327. Rundbuede: 245, 511 (to), 534. Retkantede: 200* (to). Med lige overligger: 338. Ukendt form: (†)146, †188, 245, †281, †370.

Dørfloje. *Senromansk*: 196*. — *1590*: †521. — *1755?*: 123. — *Uvis alder*: 552 (to).

Epitafier.

1. Stenhuggerarbejder. 1683: †63.

1700'rne: 553* (o. 1780), 553* (o. 1781), 125 (o. 1793), 125 (o. 1798). — *O. 1801*: 125.

2. Træskærerarbejder. *O. 1577*: 92.

1600'rne: †483 (16161), †529 (o. 1631), †63 (1641), 173* (1652), 106* (1676), 482* (1682), †92 (o. 1693); *udat.*: 62, †173. — *1700'rne*: †379.

3. **Malerier.** På lærred: 92 (o. 1577), 426* (o. 1700). — På træ: †529 (o. 1631), 173* (1652), 106* (1676), 482* (1682), 482* (o. 1820—1830). — På ukendt materiale: †173. — *Uvis alder*: 62, †63.

Fonte. *Romanske. Af gotlandsk sandsten*: 164*. — *Af granit*: 195, 291, 321*, 423. — *Af kalksten*: 215, 239, 268*, 358*, 479, 504, 526, 550, 567*. — *Gotiske*: 54*, 79. — *1784*: 120. — *1800'rne. Træ*: 580.

Mester. Sten- og billedhugger: 164 (Si-ghraf).

Fontehimmel. *Renaissance*: 88,

Forsvarsstokværk: †406.

Friser (se også: gesimser). *Romanske*. Rundbuefrise: 138, †235, 254, 494*, †514, 537, 540.

Fritrapper. *Til tårne*: †188, 401, †491. *Til egl. trappe*: †345*.

Gavle. Blændingsgavle: †43* (*unggotisk*), 498 (18441). — Med fialer: †284? (*gotisk*). — Brædegavl: †188.

Gesimser (se også: friser). *Romanske*. Retkantede: 73, 254, 408. — *Skråkantede*: 138 (to), 142, 183, 250 (to), †280, †366, 493. - *Andre former*: 183, 346, 459 (to).

Glamhuller. *Romanske*. Afdækket med stenplader: †188. — *1500'rne?*: Retkantede: 560. — Fladbuede: 560.

Glasmalerier. *Middelalderlige*: (†)50, 419*, 523*. — *Eftermiddelalderlige*: †157 (1556—73), †477 (1588), †157 (1597).

Grave. *Romanske, af sandstensflager*. †472, 485* (to).

Gravfaner. †67, †82 (to), †93, †94 (to), †111 (tre), †174 (to), †220 (tre), †242, 270*, †361, †362, †428, †483 (tre), †506 (to), †507.

Gravkældre og åbne begravelser. †67, †82, 174 (to), †294, †583.

Gravsten. *Romanske*: 219, 529.

1300'rne: 219, 427. — *Rimeligvis middelalderlige*: 174. — *1500—1550*: 93*, 241. *1550—1600*: †66, 93, 173*, 360. — *1600—1650*: †66 (otte), †67, 106 (to), 107, 110, 220* (to), 241, †241, 323, †361 (to), †484, 507. — *1650—1700*: 65, †110, 483, 570*. - *1700—1750*: 64, 65 (to), 107, †110, †130, 529. — *1750—1800*: †93, 107, 110*, 125 (fire), †130, 447, 483, 507 (to), 508, 529. - *1800—1850*: 65, 108 (ni), 109 (otte), 110 (fire), 126 (tre), 127* (fire), 128 (to), 129 (seks), 361 (to), 379 (tre), 380 (tre), 447, 483 (tre), 484 (to), 507 (tre), 508 (ti), 530, 583. *Uvis alder*: †66, †111 (tre), †174, 220, †242, 361, 379, 380, 483, 530.

Figursten. 427 (o. 1370), 173* (o. 1572).
Skriftarter. *Majuskler.* 1300'rne: 379 (1349), 427 (o. 1370). — *Minuskler.* 1300'rne: 219?. — 1550—1600: 93, 360*. — *Versaler.* Ældste eksempel: 241 (o. 1520), i øvrigt passim. — *Fraktur:* 93* (o. 1547), 173* (o. 1572), 361 (o. 1800?). — *Kursiv.* Ældste eksempel: 507 (o. 1761), i øvrigt passim. — *Skriveskrift.* Ældste eksempel: 93 (1773).

Daterede: 379 (1349), 220 (1541), 507 (1568), †93 (1572), 360 (1584), 530 (1588), 360* (1590), †93 (1591), †130 (1592), †484 (1593), 360 (1613), †428 (1620), 106 (1622), 65 (1643), †174 (1653), †428 (1672), †82 (1691), 65 (1702), †110 (1702), †111 (1729), 507 (1753), †93 (1756), 93 (1773), 607 (1787), 507 (1790), 108 (1797), 361 (1799), 447 (1812), 323 (1830), 324 (1849), 324 (1850).

Gravudstyr. *Kårde:* †242, †361.
Smykke: 271. — *Blyplade:* 271.

Guldsmede¹.

KØBENHAVN

Brøndlund, Andreas (B. s. 74) 88 (1763, B. 424).

Christesen, Frederik Christian Vilhelm (B. s. 154) 100 (B. 1140).

Dyhre, Ditlev (B. s. 46) 290* (1703).

Falck, Adolph (B. s. 152) 320 (1869).

Fuchs, Nicolaus (B. s. 58) 503* (1735).

Hass, Gerhard (B. s. 75) †479 (1767).

Hedensted, Peter Bonaparte (B. s. 136) 502* (1831, B. 995).

Hertz, Peter (B. s. 140) 100, 502 (1859), 79 (1868, B. 1033).

Holling, Asmus Fridrich (B. s. 66) 88 (1736).

Jagenreuter, W. B. (B. s. 58) 525* (1709, B. 298), 580 (1723).

Jensen, Christen (B. s. 53) 564* (1724).

Jonsen, Jon (B. s. 96) 549* (1781, B. 649).

Klitgaard, Jens Jensen (B. s. 60) 376 (1709, B. 313), 376 (1719).

Langermann, Nicolai (B. s. 77) 88 (o. 1750, B. 449).

¹ B. = Chr. A. Bøje: Danske Guld- og Sølvsmedemærker før 1870. Kbh. 1946. B. Cifrene uden betegnelse henviser til numrene,

Lindbach, Christian Nielsen (B. s. 89) 267 (1768), 549 (1771).

Prahl, Samuel Jacob Nicolai (B. s. 133) 524* (1838), 525 (1866).

Reinicke, Hendrich (B. s. 57) 119* (1699).

Røymand, Andreas (B. s. 93) 118* (1779—1780).

Schmidt, Henrik Ludvig (B. s. 134) 422, 423 (1843, B. 986).

Schouw, Jacob (B. s. 87) 267 (o. 1775, B. 567).

Sveistrup, Jens (B. s. 95) 503 (1780).

Thorsteinsson, Sivert (B. s. 73) 100* (1756).

Westrup, Andreas Magnus el. Martin (B. s. 127 og 131) 164.

ÅKIRKEBY

Creutzberg, Andreas (B. s. 175) 164 (1846), 162 (1847).

RØNNE

Boesen, Carl Fredrik (B. s. 373) 54 (1829), 239 (B. 2571).

Frantsen, Andreas †164 (1719).

Kolding, Otto Georg (B. s. 373) †164 (1865), 54 (1879), 444* (1880, B. 2572), 214, 423 (1883, B. 2572), †88 (1884).

Lind, Svend Peter (B. s. 372) 162 (1786).

Møser, August Fredrik Wilhelm (B. s. 373) 164 (1823), 422 (1827).

Sonne, Hans Edvardsen (B. s. 372) †503 (1744).

Sonne, Peter Harding (B. s. 372) 79, 267 (B. 2563), 118, 239 (o. 1800, B. 2563).

Viol, Jens Jensen (B. s. 372) 376* (o. 1800, B. 2567).

LÜBECK

A H S 100 (1650—1700).

anker 53, 320* (1500—25).

Mansfeld, Jürgen 54 (o. 1650).

stjerne og P 192* (o. 1550).

IKKE STEDFÆSTEDE

Frans Trompeter †164 (1691), 215 (1704).

med tallene 11 og 22, 579 (o. 1700).

I R E ? 564 (o. 1730).

M R 579 (1731).

delfin og tre tårne over L 119* (1749), 502 (1752).

S V L 564 (1786).

udat.:

F. L. 53. — N. K. 164.

Gulve. *Romanske.* Lerstampet: 256. »Be-ton«: †368, †471. Sten: †399, 408, †462. - *Uvis alder.* Lerstampet: 534. Granit: 490.

Gulvfliser. †332, †333, †368.

Gørtlere.

Høy, Hans 322 (1861).

Larssen, Matz, Neksø 164 (1685).

R S, sydtysk 195 (o. 1575).

Rasmus †239 (1684).

Rütz, Ephraim Benjamin, Kbh. 580 (1750—1800).

Ikke navngivne, med mestermærker: 579 (1666), 444 (1726).

Helgenfane. †54.

Helligkilder. 224, †330, †333.

Hængefigurer. *1700'rne:* †60, †239, 269.

Ikongrafi (kun middelalderlig; se også: værnehelgener).

Gud.

Godfader: †441*. — Treenigheden: †419?

Jesus.

Bebudelsen: †77, 166, 212, 416, †501. - Fødselen: †53, 166*, 416, †501. — Helligtrekonger: 166*, †501. — Sædeunderet: 416. — Gethsemane: 212. — Judaskysset: 212. — Fremstillingen for Pilatus: 76*, 212*. — Hudfletteisen: 76*, 166, 212. — Tornekroningen: 212*. — »Ecce homo«: 417. — Bespottelsen: 76. — Korsbæringen: 76*, 166, 212. — Korsfæstelsen: 53, 76*, 166, 192*, 212, 214*, 375, 417, †475. - Nedtagelsen af korset: †475? — Gravleggelsen: 212. — Opstandelsen: 212, 417. — Himmelfarten: 212? — Verdensdommer: †354. — Dommedag: †288, 417. — Kristushoved (Veronicadug): †76.

Maria.

Bebudelsen, besøgeisen og korsfæstelses-gruppe, se: Jesus. — Maria med barnet:

442*, 478*, 502. — Marias møde med Elisabeth: 166, 416. — Marias død: 442*.

Maria: †52, 315.

Apostle og evangelister.

Apostle: †52 (to), †53, †161, 194*, 212, †316, 443* (to), 540*, 548*. — Evangelist-tegn: 220, 239*, †317.

Helgener.

Anna selvtrødie: 442*. — Antonius: †53.

Apollonia: †77. — Barbara: †52, 76*, 194*. — Bartholomæus: 194*. — Benedikt: 194*? — Bispehelgener: †52, 76*. - Dorothea: †52, 194*, 443*. — Gertrud: †77, 194*. — Jørgen: †77. — Katharina: †52, †77, 194*, 443*. — Knud konge: †192. — Kongehelgen: †77. — Kristoforus: †52, †213. — Margaretha: †52. — Martin: †52. — Nicolaus: †52, †53. — Olaf: †77, 78*, 443*. — Ubestemmelige helgener: †53, †77, †78*, 151, †501, 522. — Ubestemmelige helgeninder: †77, †441*, 442*, 443*, †567*. — Scene af en helgenlegende: †264*.

Fremstillinger fra det gamle testamente.

Skabelsen: †441*, 263* (to). — Adam og Eva: †441*. — Herrens formaning: 263. — Syndefaldet: 263. — Herren udspørger Adam og Eva: 263. — Uddrivelsen: 263. — Barnemordet i Betlehem: (†)417.

Engle, sjæle og djævla.

Mikael som sjælevejer: †287*. — Engle: 162*.

Allegoriske og symbolske fremstillinger.

Gudslam: 212*. — Lykkehjul: †286*. Døden som høstmand: †286.

Indridsninger. I kvadre. *Senromanske:* 539, 540. — I puds: 560 (1719).

Jordfund. 330 (signet).

Kalkmalerier. *Romanske:* †151, †372, †473, 522. — *Tidliggotiske, o. 1250—1300:* 262*, (†) 264*, 315. — *Ældre højgotiske, o. 1300—1350:* 211*, 414*?. — *1350—1400:* 440*? — *1300'rne:* †354. — *1400'rne:* †213, †372, †475*. — *Gotiske:* †316, †418. - *Sengotiske:* †317, 354. — *1500—1550:* †284*, 542 ff. — *1550—1600:* 48, †237, 316*, 542. — *1500'rne:* 522. — *1600'rne:* †49, †191, †213 (to), †288, †327, †372, †562 (to). — *1700—1750:* †355. — *Uvis alder:* †48, †157, †284, †315, †477.

Daterede: †152* (1571), †476* (1636), †49 (1650), 547 (1654), 266 (1663 el. 1664), †75, †191, †237, †266, †318, †500 (1689).

Mestre, se: malere.

Kapeller. *Selvstændige. Middelalderlige.* †326 (slotskapel), †332, †382, †488, †573.

I og ved kirker. Middelalderlige: †34, †44. — 115 (1760). — 500 (1867).

Kapitæler. *Romanske.* Terningtype: 234, 304, 368*, 395, 459*, 465. — Andre former: 149*, 370*.

Kirkegård, befæstet. 300.

Kirkegårdsmonumenter. *Sten. O. 1587:* 571. — *O. 1688:* 581. — *1700'rne:* 174 (to), 242, 271*, 582 (fire). — *Efter 1800. Sten:* 67 (seks), 68 (to), 82* (to), 83* (tre), 126* (fem), 128 (seks), 129 (to), 174, 175 (to), 176 (fire), 197, 220 (fire), 221 (tre), 242, 271*, 272 (to), 485, 554 (to), 555, 570 (tre), 582 (tre), 583 (seks). *Jern:* 68 (to), 83. *Træ:* 428* (to).

Dateret: 197 (1836).

Kirkegårdsportaler. *Middelalderlig:* 134.

Daterede: 200* (1678), †95 (1766), 200 (1776), 200 (1809), 113 (1821), 112, 533 (1823), 95 (1845), 384 (1849), 533 (1855?), 490 (1857).

Kirkekiste. *1500'rne?:* 171.

Kirkelade. †202.

Kirkeriste. †36, †72, †85, †95, †113, †200, †226, †384.

Kirkeskib. *1800'rne:* 581.

Klokker. *Senmiddelalderlige:* 61*, 92, 294. — *1400'rne:* 61* (1433), 197 (1460), 81* (1463?). — *1500'rne:* 240 (1550), 569* (1574), 322 (1580), 172 (1584). — *1600'rne:* 481 (1604), 528 (1612), 323 (1631), 241 (1638), 218 (1639), 425 (1640), †106 (1674), 425 (1684). — *1700'rne:* 569 (1701), 197, 269 (1702), 82 (1703), 92, 219, 378, 447 (1725), 61* (1750), 581 (1751), 481 (1766), 505 (1773), 379 (1780). — *1800'rne:* 360

(1817), 505 (1822), 553 (1828), 172 (1830), 553 (1831), 581 (1840), 528 (1841).

Mestre, se: klokkestøbere.

Klokkestole. 219 (1640?). — *Uvis alder:* 302.

Klokkestøbere.

Armowitz, Johan Henrich, Lübeck 92, 219, †294, 378, 447, †529 (1725).

Benninck, Matthias, Lübeck 569* (1574), 270, 322 (1580), 172 (1584).

Benninck, Reinholt, Lübeck †294 (1601).

Bornholms Maskinfabrik 270 (1882).

Clemen, Arnold, Lübeck †553 (1664).

Dam, Claus van, kgl. stykkestøber i Kbh. (1638—55). 241 (1638), 218 (1639).

Fuchs, Felix, kgl. stykkestøber i Kbh. (o. 1626—37). 323 (1631).

Gamst, I. C. og H. (1813 ff.). 360 (1817), 505 (1822), 553 (1828), 173 (1830), 553 (1831), 581 (1840), 528 (1841).

Gamst, H. og H. C. Lunds efterfølgere (1864—72). 124 (1856), 173 (1866).

Gedani, I. W. †360 (1746).

Gradener, Daniel Henrik og Arndt Torkuhl (1701—1703). 104, †105, †124, 569 (1701), 197, 269 (1702), 82, †360 (1703).

Heegaard, Anker. Etablissement, Frederiksværk (1853 ff.). †61 (1878).

Herbst, D. C., hofklokkestøber, Kbh. †270 (1797).

Holtzmann, Friderich, kgl. stykkestøber i Kbh. (1695—1727). †581 (1709).

Holtzmann, Johan Barthold, kgl. stykkestøber i Kbh. (1727—57). 581 (1751).

Huve, Albrecht, Stralsund 481 (1604).

Kleiman, Arent, Lübeck 425 (1640), 425* (1684).

Kleiman, Cordt, Lübeck †506 (1628), †173 (1651).

Lund, brødrene, Kbh. 360 (1878).

Løv, B. S. & Søn, Kbh. (fra 1872). 61 (1903), 124 (1912), 105 (1913).

Middeldorp, Karsten, Lübeck 240 (1550).

Mårtenson, Johan Jacob, Stockholm 379 (1780).

Reiffenstein, I. M., Kbh. (1746—59). 481 (1766).

Troschell, Michael Carl, kgl. hofklokkestøber i Kbh. (1753—83). †294 (1762), 505 (1773).

Klokketårne. *Middelalderlige:* †134, †452. — *1550—1600:* 300*. — *O. 1640:* 389. — *1724:* 490*. — *Uvis alder:* 200*, 244, †277, 338, 511, 533*, †577.

Kor, tresidet afsluttet: (†) 44. — *Ovalt:* 250. — *Rundt* 392.

Korforlængelse. †236 (1861).

Korskranker. †369, †465, †558.

Kragbånd. *Romanske.* I korbuene, skråkantede: 186, †280, 345, †369, 495, 515. *Hulkantede:* 141, 306, 463, 540. — *Andetsteds.* *Skråkantede:* 134, 204, †370, †468, 495 (to), 518. *Hulkantede:* †142, 494, 515, 540. *Ukendt form:* †310, 495.

Krenelinger. *Romanske.* †148?, 258.

Krucifikser. Træ.

Korbuekrucifikser. Sengotiske, 1500'rne: 89, (†) 239*, 504, 551. — *1600'rne:* 268*, 567.

Småkrucifikser. Sengotiske: 121, 166*.

Låsetøj. 123* (1755), 511.

Langhuse. †332, †433.

Lektorium. †466 ?

Ligbåre. 359.

Ligkisteplade. 1752: †67.

Ligvogn. †472 (1816).

Loftsmalerier. †97 (1674), †157 (1726), 117* (1745), †319 (kort før 1756), 50 (1763, Henrich Johan Mølln), †563 (17631).

Lydpotter. 140, 253.

Lysearme. 60 (to).

Lysekroner. *1500'rne:* 218 (1594); *udat.:* 322*. — *1600'rne:* 59* (1620), 104 (1673), 218 (1688); *udat.:* 59*, 81, 91, 240, 294, 359.

Lysesaks. 550.

Malere og stafferere.

Alsdorf, Johan Peter †56 (1774).

Andersen, C. Ghr. 563 (1876), 373 (1878), 431 (1887).

Berg, I. G. 480* (1820).

Boss, H. Rønne 421 (1817), 123 (1828).

Boss, O. F. Rønne 118 (1835), †58 (1846).

Boss, O. T., Rønne †379 (1830).

Clausen, Leif 358* (1921).

David maler, Svaneke †552 (1713).

Dorph, A. 99 (1882), 237 (1885).

Due, I. P. 170 (1855).

Eckersberg, C. W. 501 (1846).

E M S 91 (1687).

Grabbe, David †102 (1711), †99 (1724).

Hansen, Bertel, Svaneke 431 (1931).

Hansen, I. 172?

Hilker, G. C. 76 (1847).

Hjorth, Bendt 123 (1828).

Hou, Axel 548 (1920).

Hovald, Jacob †196 (1776).

Høm, Poul 444 (1954), 421 (1956), 423.

Jensen, Einar Y. 362 (1951).

Koefoed, H. C. 422 (18781), 51 (1885).

Koefoed, Wilhelm 579.

Kofod, Hans †197 (1741).

Kofod, Hans Pouelsen †505 (1744—45).

Kofod, Johan, Neksø †554 (1821).

Kofoed, P., Rønne 48 (1915—18), 480* (1940), 325 (1943).

Kornerup, Jacob 213* (1891), 414(1892), 433 (1895).

Kyilling, Jens †548, †552 (1737).

Larsen, Alfred 77 (1902—1904).

Lind, Egmont 213 (1937), 542 (1957).

Lorentzen, C. A. 481 (1798—1808).

Mahler, Christian Cornelius 161, 170 (1855), 171 (1856), 161 (1858).

Mølln, H. J. †502 (1739), †172 (1743), 319 (1753), 51, †197 (1763), 214, 217, 218 (1766).

Olrik, Povl 578 (1928).

Pedersen, Anders †102 (1828).

Pedersen, Jens †104 (1828).

Pedersen, Kristoffer †548 (1699).

Roed, Jørgen 523 (1856).

Rothe, Eigil 315 (1908).

Sax, Albertus †213 (1688—89), †75, 91, †191, †237, †266 †319, †500, †523, †562 (1689), 56 (1690).

Sax, Peter †123 (1631).
 Schor (Schou?), Peder Hansen 115 (1760), †563 (1763), 95 (1766).
 Simonsen, Peter 357 (1928—29), 374 (1930).
 Skov, P. H. †374 (1757).
 Sode, Charlotte 213 (1888).
 Termansen, Niels 448 (1936).
 Termansen, N. J. 430 (1949).
Kopier efter Carl Bloch 51 (1885), 213 (1888). — A. Dorph 118. — Rubens 106* (1676).

Malerier, se altertavler, epitafier, lofts-malerier, løse malerier, pengeblokke, prædikestole, pulpiturer og stoleværk.

Malerier, løse. På træ: †59 (1591), 424* (1740). På lærred: 481 (to).

Messehageler. 1400'rne: 193*. - 1600'rne: †526 (1654), †101 (1674), †291 (1691), †79 (1699?). — 1700'rne: †321 (1722?), †503 (1751), †79 (1756), †321 (1759), †479 (1761), 445* (1770), †291 (1771). - 1800'rne: †479 (1823), †54 (1843), †164 (1844). — *Udaterede, nævnt 1650—1700*: †54, †79, †88, †101, †164, †215, †239, †268, †328, †504, †580. — *Nævnt 1700'rne*: †88, †120, †291, †479. — *Nævnt 1800'rne*: †164, †580.

Mester: perlestikker Herman van der Lyndens værksted, Lübeck 194*.

Mindetavler (se også: epitafier).

1. **Stenhuggerarbejder**. 115 (1760), 553 (1776). — *Uvis alder*: 92.

2. **Træskærerarbejder**. 1600'rne: 91, 124, 172, 359 (1687), 104 (1690); *udat.*: 64*, 359, 529. — 1700'rne: 219 (1747), 218 (1766); *udat.*: 91. — 1800'rne: 293 (1823), 446 (1824); *udat.*: 63.

Monstransskab. †102.

Murbehandling. *Romansk*: 144, 148, 183, 228, 258, 304, †308, †365, †368?, 409. - *Gotisk*: †41, 73.

Møntfund. 34, 223, 244, 275, 298, 330, 363, 364, 383, 449, 510, 532.

Oblatæsker. *Af sølv*: 1600'rne: 54*. 1700'rne: 525 (1710), 119* (1749), 502* (1752), 100 (1756), 88 (1763), 549 (1771), 564 (1786), 478 (1797); *udat.*: 564, 579. - 1843: 422. — *Uvis alder*: 164. — *Af træ*: †163 (1846), 100*.

Mestre, se: guldsmede.

Opus spicatum (sildebensmønster). 514.

Orgel. 123 (1828).

Orgelbyggere.

Andreasen, Joh. P., Ringkøbing 568 (1906).

Busch, A. H. og Sønner 91 (1894), 58 (1899).

Frobenius, Th. 58 (1930).

Gregersen, J. 293 (1846), †172 (1853), 505 (1854), 103 (1856), 481 (1858), 528.

Marcussen og Søn, Åbenrå 424.

Olsen, K., Kbh. 81, 218 (1870).
 Oppenhagen, H. F. 123 (1828), 58, †81 (1829).

Schierf, J. P. †424 (1842).

Starup, Axel 359.

Starup, J., Kbh. 123 (1903), 528 (1911), 103 (1914), 123, 172 (1941).

Sørensen, M., Horsens 552.

Pengeblokke. *Af træ*: 58 (tre), 91, 293, 505.

Med malerier: 58.

Pengetavler. 58 (1643, sølvbjælde), 124, 293 (1758), 322 (1789). — 1800'rne: 568, 581 (to). — *Uvis alder*: 359, 552.

Perlestikker. Herman van der Lyndens værksted i Lübeck 194* (o. 1480—90).

Pesttavler, se: mindetavler.

Prædikestole. 1. **Træskærerarbejder**. 1550—1600: 445 (1575), (†) 479 (1593), 423 (1595); *udat.*: 121*, 195*, 358*, 423. - 1600—1650: 377* (1601?); *udat.*: 80*, 168*, 216*, 239*, 504, 526*, 551. — 1650—1700: 102* (1683), 89*. — 1800'rne: 480* (1820), 216 (1826), 567 (1845), 216* (1872). - *Prædikestolshimle*. 446 (1789?), 551. — *Prædikestolsopgang*. 551.

2. Malerier. †527 (1631), 358*, 552. - *Mestre*, se: malere og stafferere.

Præsterækketavler. 1700'rne: 104 (1752—79), 359 (1756), 505 (1777); *udat.*: 58, 218, 293, 378. — 1800'rne: 293 (1823), 359 (1828), 104 (1834). — *alder*: 91.

Præstestol. (†) 56.

Pulpiturer. 1. **Træskærerarbejder.** 1700'rne: 56 (1721), (†) 424 (1766), (†) 57 (1797); *udat.*: 81*, (†) 240. — 1800'rne: 196 (1833), 81 (1847). — *Uvis alder*: †90.

2. **Malerier.** 1596: †378. — 1700'rne: 56* (1721?), 57 (1721), †568 (1733), †505 (1744—45), †217 (1747), †218 (1749), 424 (1766); *udat.*: 90*, 240.

Relikvie. 237.

Relikviegemme. 237.

Rundpiller. *Romanske*: 204, 208, 254*, 258, 345, 346*, 400.

Rundskibe. *Romanske*. 202, 250, 342*, 392.

Runeindskrift. 166, 540.

Runesten. 83, 94, 111, 176 (to), 184*?, 221, 242 (seks), 272 (to), 295 (seks), 324, 380, 429 (tre), 485 (fire), 330 (fire).

Røgelsekar. *Gotiske*: 291*, 423. — *Uvis alder*: 101, †120, †164, 215*, †479, 504, †526?, †550, †565.

Sagn. 72, 132, 181, 224, 276, 298, 383, 433, 449, 489, 510, 532, 556.

Sakristier. 541 (o. 1775?), 117 (1778—1804?).

Sidealterborde. †35, 150, 196, 574 (to).

Sidealternicher. Flankerende korbuen. 186, (†) 204, 306, †400, †495?, 515, 540, 559.

Sildebensmønster, se: opus spicatum.

Skabe. *Middelalderligt*?: †171*. — 1767?: 171. — 1800'rne: 552 (1814), 293 (1825), 552 (1828).

Skoldehul. *Romansk*: 255*.

Skydeskår. *Romansk*: 348*.

Skyttegange. *Romanske*: 257*, †350, 408.

Smed. Ødbersen, Lars 123* (1755).

Snedkere og billedskærere.

Andersen, Søren, Kbh. †171.

Caspersen, Peder †56 (1774).

Hansen, Daniel †122, 123 (1755), 123 (1760—62).

Hansen, Hans (†) 216 (1826).

Hansen, Ole og Christian Key 171 (1767).

Hansen, Oluf, Christian Key og Anders Pedersen †171 (1766—67).

Holmens billedsnider †580 (1694).

Jensen, Anders 567 (1845).

Kofoed 56.

Kremberg, Jacob, Lund 159* (?) (1600), 157* (1608), 168* (1600—15).

Kuure, Anners A. 218 (1766).

Laursen, Christen †102 (1685).

Laursen, Espen †293 (1704).

Michelsen, Jens †171 (1701).

Nielsen, Sejer, Neksø †527, †552 (1759), 123 (1760—62).

Nielsen, Willem 102* (1683), †578, †580 (1693).

Olsen, Hans (?) 513 (1753).

Pers, D., Kbh. 480* (1820).

Ringerincks værksted 216* (o. 1610).

Sørensen, N., Rønne 567 (1845).

Tue snedker †56 (1755).

Sokler. *Romanske*. Af frådsten: 304, †308; af granit: †313, 342 (to), 346, †366 (to), 493; af granit og kalk: 342; af silurkalk: 146 (to), 183, 204, 250, 254*, 395, 457 (to), †471, 495, 513, 514, 518, 536, 557; af sandsten: 138, 141, †230*; ukendt materiale: 144, 149, 254, †280, 304, 495.

Solure. 569 (1585), 172 (1685?), 75 (1847), 529.

Spir. †46 (1600), †114 (o. 1620), 74 (1758)

med middelalderlige dele), †440* (1776), 97 (1789), 114 (1910), 39 (1915—18), †235.

Spygatter. *Romanske:* 207, 257, 347, 350, 408.

Sten- og billedhuggere.

Evertsen 480* (1820).
Fjeldskov, N. W. 267 (1882).
Hansen, Gunnar 356 (1950).
Hasselriis, L. 172 (1875).
Kiøller, Mickel L. 533 (1776), 553* (o. 1780), 554* (o. 1781).
Sighraf, Gotland 164, 166* (1100'ernes sidste halvdel).
Tue, (Tofi) 540* (*senromansk*).
Kopier efter Thorvaldsen 110 (o. 1850), 357 (1852), 411, 579.

Stenskulptur. *Romansk.* *Tympana:* 396*, 538. *Gravsten:* 219, 529. *Menneskefigurer:* 538, 540*. *Mandshoved:* 146. *Brætspil:* 538. *Løvehoveder:* 149. *Kors:* 494. *Sparrer og buer:* 538.

Mester: Tue, 540*.

Stoleværk (se også: præstestol). 1700'rne: 56, 292, 424. — 1800'rne: (†) 446 (1822—24), (†) 81 (1847), 580 (o. 1850). — *Med malerier:* 1631: †123. — 56 (1740'rne?). — *Uvis alder:* 424.

Mestre, se: snedkere og billedsnidere.

Sygekalke og -diske. 1700—1750: 579 (1723), 550. — 1750—1800: 88 (o. 1750), 267 (1768), 503 (o. 1780), 564 (1786), 478* (1797), *udat.:* 54. — 1800—1850: 239, 376* (o. 1800), 164 (1823), 422 (1827), 54 (1829), 79 (o. 1850). — *Uvis alder:* 215, 357, 422.

Mestre, se: guldsmede.

Søjler. *Romanske.* *Helsøjler:* 304, 306, (†) 312*, 370*, 515*. *Trekvartsøjler:* 395, 459*. - *Halvsøjler:* 368.

Tårnbuer. *Romanske.* †142, 186*, †232, †281, †310, †370, 495, 518. — 1500'rne?: 560.

Tårne. *Romanske.* †142, 145, (†)186, †229, †280, †307, †369, (†)468, 495, 515. -

1500'rne: †312 (15881); *udat.:* †44, 86, 97, 114, 557?. — 1789?: 97. — 1878—79: 190. 1886: 307. — 1915—18: 37. — *Rundtårn?:* †142.

Tagbeklædning. *Bly, udat.:* 150, 190, 211, †237, 260, †283, 314, †353, †372, †473, 500, 522, 542, 562. — *Spån:* †46 (1600), †562 (1691), 74 (1758), †440 (1776), 97 (1789), †237 (1811); *udat.:* †47, 114, 211, †235, 260, 340, 353, 392, 412, 414, †473, 542. — *Munke og nonner* (munketegl): †313, †333, 353, †440, †575. — *Brædder:* 97, †249, †303, †340, †350, †392, †493, †500. - *Sten:* †186*, †462. — *Vingetegl:* 201, 211, †473, 492, 500.

Tagryttere: †97 (1881), 37 (1915—18), 577 (1928), †47.

Tagværker. Over apsider og rundbygninger. *Middelalderlige:* 150?, 190?, 211?, 260?, 352 (to), 413?, 500, 542. — *Eftermiddelalderlige:* 211*, 259(*), 413? (to). - *Andre bygninger.* *Middelalderlige:* 75, 86, 188?, †235, †284, †372, †471. — *Eftermiddelalderlige:* †312, 314?, †372, 512. — *Med rygås:* 211*, 352?.

Timeglas. 1600'rne: 216 (1690), 170*. 1736: 504. *Med malerier:* 170*, 217.

Toskibede kirker: *Romanske.* †144, †466.

Trapper. *Ligeløbende i murlivet.* *Romanske.* I tårne: 146, 147, 148, †188, †232, †282, †310, †370, †469, †470, †471, 496, 497, 511, 518, 520, 560. I skib: 205, 254, 267, 346, 348, 401. — *Andre ligeløbende trapper.* *Udat.* I tårne: 490, 511. *Spindeltrapper.* *Romanske.* I tårne: 147, †187, 469. *Halvkrummede trapper.* *Romanske:* 147, †406. *Trapper med indvendig adgang.* *Romanske:* 146, 147, †188, 205, †232, 254, †282, †310, 346, †370, 401, 469, 496, 518, 560; *udat.:* 490, 511.

Træbygning. †182.

Trælofter. *Romanske.* †346, †369?. - 1400'rne: †472. — *Tøndehvælv:* 115 (1760), 115 (1835?).

Tværskibe. 47 (1797), 306 (1877), 86 (1892), 521 (1911).

Tympana. 138, 139, 149, 184*, 185*, †204, 208, †222, 251 (to), 305*, 310*, †314, 344 (to), 368*, 396*, †459* (to), 494, 496, 515, 538*, 540, 558*.

Urmagere (sejermagere).

Arboe, I. P. 294 (1795).

Hartman, Jacob, Leipzig 171* (1600'rne), Jensen, J. Chr. 60 (1878).

Larsen, Bertram 60 (1918).

Larsen, J. 124 (1821).

Riis, Jørgen, Rønne †360 (1848).

Ur- og sejerværker. 294 (1795), 124 (1821), 360 (1848), 172.

Våbenhuse. *Romanske:* 149, †313, †471, †472, †561. — *Gotiske:* †86, 210, †236?. — *Middelalderlige:* 189, †261, †282, †333, †371, 392, 498?. — *Efterreformatorsk:* †440. — *1500'rne?:* 520. — *1800'rne?:* †261. — *Uvis alder:* †117, 352. — *Date-rede:* 117 (1777), 577 (1852), 561 (1864), 542 (1881), 74 (1882).

Af bindingsværk. †46 (16911, to), 116 (1745), †74 (1748), †97, †500.

Vestforlængelse af skibet. *Sengotisk:* (†)41. — *Middelalderlig?:* 85. — 541 (1871), 307 (1886).

Vestgalleri. †144.

Vievandskar. 166.

Vievandsniche. 539.

Vinduer. *Romanske.* Vinduesrose: †310*.

Cirkelrundt: 304*. — Tvillingdelte: 149, †234, †310*. — Opr. korsformet i lysningen: 536. — Med vandret afdækning: (†)185, 251, †308, 395, (†)402, 410. — Rundbuede: 203*, 342, 351, 494. — Dobbeltsmiget: 250. — *Gotisk.* Med profilerede false: †42*. — *Middelalderligt.* Med lige overligger: †435. — *Eftermiddelalderlige.* Kurvehanksbuede: 47 (1797), †44*. Med stavværk: †44*. — *Fladbuede:* 97, 114. — *Uvis alder.* Smiget, munkestensindfattet: 327.

Vinflasker. *Af tin.* 357* (1699), 549* (o. 1700), 444 (1726), 564*. — *Af ler.* 549 (1814).

Værnehelgener m.v. *Kirker indviede til:* Allehelgen: 199. — Andreas: 363. — Anna: 432. — Botulf: 510. — Clemens: 275. — Jakob: 489. — Johannes (døberen?): 132. — Knud: 181. — Laurentius: 383. — Margaretha: 326. — Maria, se Vor Frue. — Michael: 297. — Nicolaus: 34, 112, 244. — Olaf: 335. — Paulus: 532. — Peder: 556. — Vor Frue: 223, 449.

Kapeller indviede til: Jørgen: 573. — Margrethe: 488. — Mauritius: 488. — Salomon: 329. — Trinitas: 382. — Vor Frue: 34.

Alter viet til: Anna: 35.

Østforlængelse. 97 (1881).